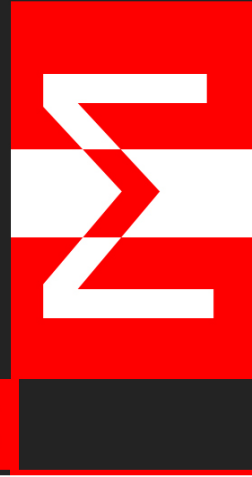

ΛΟΓΟ

DIE KUNST DES WISSENSCHAFTLICHE DENKEN

DER SAMMLUNG WISSENSCHAFTLICHER ARBEITEN

ZU DEN MATERIALIEN DER INTERNATIONALEN WISSENSCHAFTLICH-PRAKTISCHEN KONFERENZ

MULTIDISZIPLINÄRE FORSCHUNG: PERSPEKTIVEN, PROBLEME UND MUSTE

9. APRIL 2021 • WIEN, REPUBLIK ÖSTERREICH

BAND 2

DOI 10.36074/logos-09.04.2021.v2
ISBN 978-3-471-37238-8 (PDF)

ISBN 978-617-7991-26-6
ISBN 978-617-7991-27-3 (band 2)

EUROPEAN
SCIENTIFIC
PLATFORM

ΛΟΓΟΣ

DER SAMMLUNG WISSENSCHAFTLICHER ARBEITEN

ZU DEN MATERIALIEN DER INTERNATIONALEN
WISSENSCHAFTLICH-PRAKTISCHEN KONFERENZ

**«MULTIDISZIPLINÄRE FORSCHUNG:
PERSPEKTIVEN, PROBLEME
UND MUSTER»**

9. APRIL 2021 • WIEN, REPUBLIK ÖSTERREICH

BAND 2

Wien, Republik Österreich
«List Verlag, in Ullstein Buchverlage GmbH»
2021

Vinnytsia, Ukraine
«Yevropeiska naukova platforma»
2021

E
S
P

UDC 001(08)
M 94

<https://doi.org/10.36074/logos-09.04.2021.v2>

Vorsitzender des Organisationskomitees: Holdenblat M.

Verantwortlich für Layout: Bilous T.

Verantwortlich für Design: Bondarenko I.

Die Konferenz ist im Katalog internationaler wissenschaftlicher Konferenzen enthalten, genehmigt von ResearchBib und UKRISTEI (Zertifikat № 203 vom 25.02.2021); ist von der Euro Science Certification Group zertifiziert (Zertifikat № 22231 vom 23.03.2021).

Konferenz Tagungsband sind gemäß der Creative Commons Attribution 4.0 International License (CC BY 4.0) öffentlich verfügbar.

Bibliografische Beschreibungen der Konferenz Tagungsband sind von CrossRef, ORCID, Google Scholar, ResearchGate, OpenAIRE und OUCI werden indiziert.

M 94

Multidisziplinäre Forschung: Perspektiven, Probleme und Muster der Sammlung wissenschaftlicher Arbeiten «ΛΟΓΟΣ» zu den Materialien der I internationalen wissenschaftlich-praktischen Konferenz (B. 2), Wien, 9. April, 2021. Wien-Vinnytsia: List Verlag. in Ullstein Buchverlage GmbH & Europäische Wissenschaftsplattform, 2021.

ISBN 978-617-7991-26-6
ISBN 978-617-7991-28-0 (BAND 2)

«Europäische Wissenschaftsplattform», Ukraine
«Europäische Wissenschaftsplattform», Ukraine

ISBN 978-3-471-37238-8 (PDF)

«List Verlag. in Ullstein Buchverlage GmbH», Republik Österreich

DOI 10.36074/logos-09.04.2021.v2

Es werden Thesen von Berichten und Artikeln von Teilnehmern der internationalen wissenschaftlich-praktischen Konferenz «Multidisziplinäre Forschung: Perspektiven, Probleme und Muster», am 9. April, 2021 in Wien vorgestellt.

UDC 001 (08)

ISBN 978-617-7991-26-6
ISBN 978-617-7991-28-0 (BAND 2)
ISBN 978-3-471-37238-8 (PDF)

© Team der Konferenzautoren, 2021
© Europäische Wissenschaftsplattform, 2021
© List Verlag. in Ullstein Buchverlage GmbH, 2021
© LLC «International Centre Corporative Management», 2021

INHALT

ABSCHNITT XXIV. PÄDAGOGIK UND BILDUNG

ADVANCING CRITICAL THINKING SKILLS THROUGH DIGITAL ENVIRONMENTS Tynnyi V.I.	8
DARS MASHG'ULOTLARIDA TARQATMA MATERIALLARINI QO'LLASH VA ULARNI TAYYORLASHDA ISHLATILADIGAN EDRAW MAX DASTURI HAQIDA Qambarova Madina Mirzaali qizi	11
FORMATION OF CREATIVE PROCESSES IN STUDENTS THROUGH TEACHING COMPOSITION IN FINE ARTS. Akhmedov M.-U. Bakhridinovich, Kholmatova Feruzakhon M.U. qizi	14
HE HAD AN INNOVATIVE CHARACTER IN THE TEACHING PROCESS "DISTANCE EDUCATION" IS AN INNOVATIVE COURSE FORMAT Akhmedov M.M., Xodjkarimova G.T., Teshaboyev Z.A.	17
БАР'ЄРИ РОЗВИТКУ КРЕАТИВНОСТІ Павленко В.В.	21
БЎЛАЖАК ТАСВИРИЙ САНЪАТ ЎҚИТУВЧИЛАРИДА БАДИИЙ-ЭСТЕТИК КОМПЕТЕНТЛИКНИ ШАКЛЛАНТИРИШ Юлдашева Н.И.	25
ВИКОРИСТАННЯ МУЛЬТИМЕДІЙНОЇ ПРЕЗЕНТАЦІЇ ДЛЯ УНАОЧНЕННЯ НАВЧАЛЬНИХ ТА НАУКОВИХ МАТЕРІАЛІВ МАЙБУТНІМИ ВИКЛАДАЧАМИ У ПРОФЕСІЙНІЙ ДІЯЛЬНОСТІ Стиранець В.І., Поляков М.Ю.	28
ЗДОРОВ'ЯЗБЕРЕЖУВАЛЬНА КОМПЕТЕНТНІСТЬ МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ МУЗИЧНОГО МИСТЕЦТВА І ХОРЕОГРАФІЇ Вдовиченко Ю.А.	32
КОМБІНУВАННЯ РІЗНИХ СТИЛІВ ТА МЕТОДІВ ВИКЛАДАННЯ ЮРИДИЧНИХ ДИСЦИПЛІН Хлистік М.А.	34
ОСОБЛИВОСТІ ОРГАНІЗАЦІЇ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ СТУДЕНТІВ З ВИКОРИСТАННЯМ ХМАРНИХ СЕРВІСІВ Вознюк О.М., Лехіцький Т.В.	36
ПЕДАГОГІЧНІ ШЛЯХИ САМОВИХОВАННЯ ОСОБИСТОСТІ Проц М.О., Сірант Н.П.	39
РОЛЬ МУЛЬТИМЕДІЙНИХ ЗАСОБІВ ПРИ ВИВЧЕННІ ОХОРОНИ ПРАЦІ У ЗАКЛАДАХ ВИЩОЇ ОСВІТИ Бокшиц О.М.	41

ТЬЮТОР В СУЧАСНІЙ ОСВІТІ: ТЕОРЕТИЧНИЙ АСПЕКТ ДІЯЛЬНОСТІ
Чупахіна С.В., Круль Л.М.43

ФОРМУВАННЯ МАТЕМАТИЧНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ УЧНІВ В УМОВАХ
ЗМІШАНОГО НАВЧАННЯ
Бацула Н.В., Василенко К.В.48

ФОРМУВАННЯ ОСНОВ УПРАВЛІНСЬКОЇ КОМПЕТЕНЦІЇ МАГІСТРІВ
СПЕЦІАЛЬНОСТІ «ФІЛОЛОГІЯ»
Чоботар О.В.51

ABSCHNITT XXV. PSYCHOLOGIE UND PSYCHIATRIE

SOCIAL AND PSYCHOLOGICAL PECULIARITIES OF MULTITASKING
DEVELOPMENT OF A MODERN PERSONALITY
Bocheliuk V.Y., Vul S.O.54

ВПЛИВ РІВНЯ РОЗВИТКУ ЕМОЦІЙНОГО ІНТЕЛЕКТУ НА СТУПІНЬ
ЕМОЦІЙНОГО ВИГОРАННЯ ВИХОВАТЕЛІВ ЗАКЛАДІВ ДОШКІЛЬНОЇ
ОСВІТИ
Мазур Г.А.56

ОСОБИСТІСНІ ДЕТЕРМІНАНТИ ВИЗНАЧЕННЯ ЖИТТЄВИХ СТРАТЕГІЙ ТА
ПЕРСПЕКТИВ САМОРОЗВИТКУ ЛЮДИНИ В СИТУАЦІЇ ВТРАТИ РОБОТИ
Левченко В.В., Нежинська О.О.59

ПСИХОЛОГІЧНІ ОСОБЛИВОСТІ СУБКУЛЬТУРИ КЕЙ-ПОПЕРІВ В УМОВАХ
СУЧАСНОЇ ІНФОРМАТИЗАЦІЇ СУСПІЛЬСТВА
Хорошун К.Ю., Фурман В.В. 65

ABSCHNITT XXVI. MEDIZINISCHE WISSENSCHAFTEN UND GESUNDHEITSWESEN

CLINICAL COURSE OF INFLAMMATORY DISEASES OF THE
MAXILLOFACIAL REGION IN PATIENTS WITH VIRAL HEPATITIS B
Maksudov D.D., Azimova A.A., Mamadyarova S.A.67

CLINICAL STATUS AND STRUCTURAL AND FUNCTIONAL CARDIAC
PARAMETERS IN PATIENTS WITH CHRONIC HEART FAILURE WITH
PRESERVED EJECTION FRACTION
Uzbekova N.R., Kityan S.A., Badalbaeva N.M.70

EFFECTIVENESS OF MILESTONE SURGICAL INTERVENTIONS
CONSIDERING SEVERITY OF ACUTE PURULENT CHOLANGITIS.
Saidmurodov K.B., Ibragimov Sh.U.72

RESULTS OF ADDITIONAL METHODS OF EXAMINATION IN THE TREATMENT OF LOCALIZED PERIODONTITIS Oliinyk A., Kovpak L., Danchuk K.	76
THE SPECIFICS OF PRIMARY GLAUCOMA IN COMBINATION WITH DIABETIC RETINOPATHY AMONG TYPE 2 DIABETES MELLITUS PATIENTS Gudzenko K.A.	80
БІОІМПЕДАНСНИЙ АНАЛІЗ В ОЦІНЦІ НУТРИТИВНОГО СТАТУСУ ПАЦІЄНТІВ З ХРОНІЧНИМ ПАНКРЕАТИТОМ ТА ХРОНІЧНИМ ОБСТРУКТИВНИМ ЗАХВОРЮВАННЯМ ЛЕГЕНЬ Лазарук Т.Ю.	82
БІОХІМІЧНІ ОСОБЛИВОСТІ ЗЛОЯКІСНИХ ПУХЛИН, ЗНАЧЕННЯ В ДІАГНОСТИЦІ Костів А.В., Костів М.В., Грищенко В.Г.	84
ДОСЛІДЖЕННЯ БІОЛОГІЧНОЇ ДІЇ ЛАЗЕРНОГО ТЕРАГЕРЦЕВОГО ВИПРОМІНЕННЯ НА ЕРИТРОЦИТИ ПРИ ЛІКАРСЬКІЙ ХВОРОБІ Хміль Н.В.	86
КЛІНІЧНІ РЕЗУЛЬТАТИ ЕНДОПРОТЕЗУВАННЯ КОЛІННОГО СУГЛОБА У ХВОРИХ НА РЕВМАТОЇДНИЙ АРТРИТ Науково-дослідна група: Костогриз Ю.О., Костогриз О.А., Герасименко С.І., Бабко А.М.	88
ОЦІНКА ВПЛИВУ ДЕРМАТОЛОГІЧНОГО ЗАХВОРЮВАННЯ НА ЯКІСТЬ ЖИТТЯ В ДІТЕЙ Мурзіна Е.О., Рохлецова Ю.А.	95
ОЦІНКА РИЗИКУ ДЛЯ ЗДОРОВ'Я НАСЕЛЕННЯ АМІКАРБАЗОНУ ЯК ПОТЕНЦІЙНОГО ЗАБРУДНЮВАЧА ҐРУНТОВИХ ТА ПОВЕРХНЕВИХ ВОДОДЖЕРЕЛ В ҐРУНТОВО-КЛІМАТИЧНИХ УМОВАХ УКРАЇНИ Коршун М.М., Мартіянова Ю.В., Шкіндер Т.А.	99
ПРОФІЛАКТИКА УСКЛАДНЕНЬ ЕНТЕРАЛЬНОГО ЗОНДОВОГО ХАРЧУВАННЯ ПРИ ГОСТРОМУ ПАНКРЕАТИТІ Колосович І.В., Ганоль І.В.	104
РОЛЬ СПАДКОВОСТІ ТА КОНСТИТУЦІЇ В ПАТОГЕНЕЗІ ЗАХВОРЮВАНЬ СЕРЦЕВО-СУДИННОЇ СИСТЕМИ Волошина Н.М., Волошина Д.С., Шкварок А.К.	107
ABSCHNITT XXVII. PHARMAZIE UND PHARMAKOTHERAPIE	
DETERMINATION OF ACUTE TOXICITY OF LARGE-PLANTOGO MAJOR DRY EXTRACT Fayzullaeva D.B. qizi, Abdulladzhanova N.G., Turdieva Z.V.	114

IL-1 β LEVEL IN PATIENTS WITH HYPERTENSION, OVERWEIGHT AND TYPE 2 DIABETES MELLITUS
Grynyuk A.A. 117

NOVEL AGENTS FOR THE TREATMENT OF ASTHMA
Parchami Ghazae Sepideh, Voloshyna N., Hameed Murtaza B. 119

ПОРІВНЯЛЬНИЙ АНАЛІЗ ОСОБЛИВОСТЕЙ БЕЗРЕЦЕПТУРНОГО ВІДПУСКУ ЛІКІВ В КРАЇНАХ ЄС ТА В УКРАЇНІ
Цурикова О.В. 122

ABSCHNITT XXVIII. GESCHICHTE, ARCHÄOLOGIE UND KULTUROLOGIE

THE ROLE OF MODERN SCHOOL TEXTBOOKS ON THE HISTORY OF UKRAINE IN THE DEVELOPMENT OF COMPLEX CONSCIOUSNESS AND EXPERIENCE BY STUDENTS OF THE MORAL AND AESTHETIC MEANINGS OF HISTORICAL EVENTS
Motuz V. 124

«СЕКРЕТИ» УСПІШНОГО ПІДПРИЄМНИЦТВА ВИРОБНИКІВ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКИХ МАШИН ХЕРСОНСЬКОЇ ГУБЕРНІЇ (1860-ТІ – 1910-ТІ РР.)
Чернікова Н.С. 126

ABSCHNITT XXIX. KULTUR UND KUNST

OMEYAD XALIFALIGI TARIXI
Abdullayeva E.M. qizi 131

THE IMPORTANCE OF ORGANIZATION AND MANAGEMENT INDEPENDENT EDUCATION IN THE LEARNING PROCESS
Muratov H.K. 133

ДЕЯКІ АСПЕКТИ ПРИРОДИ ГЕНІАЛЬНОСТІ
Величко О.Б. 137

ИСТОРИЧЕСКИЕ ЛИЧНОСТИ В ТВОРЧЕСТВЕ МАЛИКА НАБИЕВА
Абдусаломходжаев Н.Н. 140

ІНТЕРПРЕТАЦІЯ ЗНАКІВ В АРХІТУКТУРНІЙ БУДІВЛІ МІСТА ХМЕЛЬНИЦЬКОГО
Ференс О.О. 145

НАУЧИТЬ СТУДЕНТОВ ВО ВНЕШКОЛЬНЫХ УЧЕРЕЖДЕНИЯХ СОСТАВЛЯТЬ КОМПОЗИЦИИ НА УРОКАХ РЕЗЬБЫ ПО ДЕРЕВУ
Расулов М.А. 147

ОСНОВНІ ІКОНОГРАФІЧНІ ТИПИ САКРАЛЬНИХ ОБРАЗОТВОРЧИХ ПЛАСТИК У ПУБЛІЧНОМУ ПРОСТОРІ ЛЬВОВА
Скоп М.Л. 150

ПІДГОТОВКА СПЕЦІАЛІСТІВ ДЕКОРАТИВНО-ПРИКЛАДНОГО МИСТЕЦТВА 90-Х РОКІВ ХХ СТ. У МИКОЛАЇВСЬКОМУ ФІЛІАЛІ КНУКІМ
Черкесова І.Г. 152

РЕЖИСУРА В УМОВАХ ІНФОРМАЦІЙНОГО СЕРЕДОВИЩА
Крипчук М.В. 157

РОЛЬ ЕТНОТИЛЮ У ФОРУВАННІ ЕТНОНАЦІОНАЛЬНОЇ ІДЕНТИФІКАЦІЇ ПІДЛІТКІВ
Єршова А.А. 159

СПІВТВОРЧИСТЬ РЕЦИПІЄНТА В АКТІ СПРИЙНЯТТЯ ЖИВОПИСУ
Ткачук І.Л. 164

ТАЛАБАЛАРНИ АДИИЙ ТАЪЛИМ ОРҚАЛИ ҚОБИЛИЯТЛАРИНИ РИВОЖЛАНТИРИШ
Талипов Н.Х., Талипов Н.Н. 166

ТАСВИРИЙ САНЪАТДА РАНГЛАРНИНГ ТУТГАН ЎРНИ
Назирбекова Ш.Б. 170

ТВОРЧА ДІЯЛЬНІСТЬ СПІВАЧКИ ЗОРЯНИ КУШПЛЕР В КОНТЕКСТІ КУЛЬТУРНОЇ ДИПЛОМАТІЇ
Маковецька І.Г. 173

УКРАЇНСЬКИЙ ТРАНСАВАНГАРД: МАРКСИСТСЬКИЙ МЕТОД АНАЛІЗУ
Салатюк Л.П. 175

ABSCHNITT XXX. GEOGRAPHIE UND GEOLOGIE

РЕГІОНАЛЬНИЙ ЛАНДШАФТНИЙ ПАРК «ЗБАРАЗЬКІ ТОВТРИ» - 3 ПЕРСПЕКТИВОЮ НА ВИЗНАННЯ
**Науково-дослідна група
Царик Л.П., Новицька С.Р., Царик П.Л., Кузик І.Р.** 176

ABSCHNITT XXIX. GEOGRAPHIE UND GEOLOGIE

DOI 10.36074/logos-09.04.2021.v2.54

РЕГІОНАЛЬНИЙ ЛАНДШАФТНИЙ ПАРК «ЗБАРАЗЬКІ ТОВТРИ» - З ПЕРСПЕКТИВОЮ НА ВИЗНАННЯ

НАУКОВО-ДОСЛІДНА ГРУПА

ORCID ID: 0000-0003-0944-1905

завідувач кафедри геоекології та методики навчання екологічних дисциплін
ТНПУ ім. В. Гнатюка

Царик Любомир Петрович

д-р. геогр. наук, професор,

ТНПУ ім. В. Гнатюка

ORCID ID: 0000-0001-7939-7423

доцент кафедри геоекології та методики навчання екологічних дисциплін
ТНПУ ім. В. Гнатюка

Новицька Світлана Романівна

канд. геогр. Наук

ТНПУ ім. В. Гнатюка

ORCID ID: 0000-0002-4503-4437

канд. геогр. наук доцент кафедри географії України і туризму
ТНПУ ім. В. Гнатюка

Царик Петро Любомирович

ТНПУ ім. В. Гнатюка

ORCID ID: 0000-0002-4491-1071

аспірант кафедри геоекології та методики навчання екологічних дисциплін
ТНПУ ім. В. Гнатюка

Кузик Ігор Романович

ТНПУ ім. В. Гнатюка

УКРАЇНА

Актуальність створення мережі регіональних ландшафтних парків у будь-якому регіоні обумовлена кількома чинниками: відносною простою процедурою створення за рішенням місцевих органів влади; зацікавленістю місцевої влади в еколого-рекреаційних послуг і доступністю до місцевого споживача рекреаційного продукту. Стосовно Тернопільщини, обґрунтування просторово-функціональної мережі РЛП було оприлюднено ще у 2005 році у монографічному дослідженні «Еколого-географічний аналіз і оцінювання території: теорія та практика» [1]. При обґрунтуванні схеми регіональної екомережі області розробниками пропонувані РЛП включені до її складу в якості перспективних ключових і сполучних територій регіонального значення. З того часу пройшло вже 15 років, жодного із запропонованих і схвалених РЛП так і не було створено, незважаючи на їх потрапляння до низка регіональних стратегій і програм.

Теоретичні, методичні і практичні напрацювання з проблем створення і функціонування регіональних ландшафтних парків є загальновідомими [2]. Якщо концепція першого природного парку як заповідної території була обґрунтована на першому Всесвітньому конгресі з національних парків, що відбувся в Сієтлі у 1962 році. 60-річний досвід функціонування таких парків з різними назвами (природних, ландшафтних, регіональних) дав можливість розробити концепцію розвитку мережі РЛП в Україні, яка з 1992 року

реалізована в природоохоронному законодавстві і застосовуватись в практиці охорони природи [3].

Не випадково формування мережі РЛП в Україні відбувається швидкими темпами. На 1.01.2002 року в Україні було створено 37 РЛП, станом на 1.01.2012 їх число подвоїлося, а станом на 2020 рік їх нараховувалось понад 80.

Обґрунтована мережа перспективних регіональних ландшафтних парків Тернопільської області розглянута у монографічному дослідженні Л.П. Царика (2005, 2006), підходи щодо створення раціональної системи природних парків Поділля висвітлені О.В. Мудраком (2007), П.Л. Цариком (2009) подана комплексна еколого-географічна характеристика перспективного РЛП «Княжий ліс», «Середньосеретський», проведені розрахунки антропогенного навантаження в межах територій окремих перспективних РЛП Тернопільщини М. Гінзулою (2008), аналіз тваринного світу РЛП «Мурафа» – у праці Ю.В. Яцентюка, Є.І. Ворони (2008), питанням формування мережі регіональних ландшафтних парків області С.Р. Новицькою (2009-2010) ініціативною групою еколого-гуманітарного об'єднання «Зелений світ» під керівництвом О. Степаненка було опубліковано матеріали щодо створення РЛП у долині річки Серет поблизу м. Чортків (2004).

Перспективний регіональний ландшафтний парк (РЛП) «Збаразькі Товтри» – пропонується для заповідання орієнтовною площею 1500 га. Запропоновано створити на межі Мильнівського та Збаразького ландшафтних Товтровою ландшафтного округу. До території парку входять земельні угіддя Збаразької територіальної громади з численними історико-архітектурними і культурними пам'ятками старовинного міста Збаража та його околиць з перспективною ключовою територією у межах ботанічного заказника «Залужанський ліс» і суміжних територій Товтрової гряди. Перспективна для розвитку екологічного і пізнавального туризму пропонується для заповідання і рекреаційного використання територія розташована у Тернопільському районі Тернопільської області між населеними пунктами Залужжя, Зарубинці, Оприлівці, Добриводи, Хомівка, Дубівці, у тому числі у межах квадратів 10-19, 26-41 Збаразького лісництва Державного підприємства (ДП) «Тернопільське лісове господарство» (лісові урочища «Залужжя», «Пожарниця», «Дубівці», «Старий Збараж», «Вовчий ліс», «Івашківці»), прилеглих до лісових урочищ угідь. Створення РЛП заплановане Регіональною схемою формування екологічної мережі в Тернопільській області (2009 р.) [4]. Наукове обґрунтування Тернопільського національного педагогічного університету ім. Володимира Гнатюка спільно із Управління екології та природних ресурсів Тернопільської обласної державної адміністрації (ОДА) щодо необхідності організації регіональних ландшафтних парків та об'єктів інших категорій заповідання у межах Тернопільської області (15.02.2018). Згідно з Регіональною схемою вказана територія знаходиться в зоні Товтровою міжрегіонального екологічного коридору, а згідно з фізико-географічним районуванням – у межах Західно-Подільської височинної області Західно-Українського краю зони широколистяних лісів Східно-Європейської рівнини. Земельні ділянки площею 971 га перебувають у користуванні ДП «Тернопільське лісове господарство», 529 га земель належить до земель запасу та земель, не наданих у власність і користування [4].

Територія перспективного РЛП характеризується досить інтенсивною розчленованістю рельєфу і займає центральну частину Товтрової гряди, що складена вапняками і являє собою ряд підвищень розділених один від одного

улоговинами, які різко виступають над рівнинною поверхнею плато. Клімат у цій місцевості помірно-континентальний. Середня температура липня +16°C... +18°C, а січня – -4,5...-5°C. Влітку температура може підніматися до +37°C, а взимку – опускатися до -34°C. Кількість опадів – 700 мм. Впродовж року на території парку переважають північно-західні та північно-східні вітри. Клімат парку можна охарактеризувати як умовно сприятливий (якщо аналізувати в цілому по області), оскільки тут найменша тривалість субкомфортного і комфортного періодів, характерна найбільша мінливість погодних умов, найбільша середня швидкість вітру для літніх місяців, значне середнє число днів з сильним вітром, значна загальна кількість днів з опадами [5].

Річкова мережа проєктованого РЛП «Збаразькі Товтри» представлена річками Гнізна, Гнила Гнізна, Гніздечна та їх допливами, які належать до числа малих річок. Важливими в рекреаційному відношенні є ставки в межах РЛП у м. Збараж та селах Базаринці, Добриводи, Залужжя, Зарубинці, які використовуюється для задоволення рекреаційних потреб місцевого населення.

Природна рослинність на території РЛП представлена грабовими і дубово-грабовими лісами з домішками клена, ясена, бересту, черешні, берези, осики, а в підліску переважає ліщина, горобина, калина, ожина та інші. Степову рослинність в межах РЛП можна зустріти на схилах горбів, балок, в заплавах рік – лучну. Тваринний світ РЛП представлений такими видами, як: куниця, тхір, видра, борсук, лисиця, польова миша, хом'як, щур сірий, полівка звичайна, сліпак звичайний, ховрах, кріт, кажан; з птахів: шуліка, голуб-синяк, горлиця, дятел, іволга, соловей. В річках водяться карасі, окуні, чечуга [5].

Абсолютно невиправданим є використання ландшафтів Товтрового кряжу гірничодобувною промисловістю для освоєння мінерально-сировинних ресурсів (видобуток будівельного каменю, будівельного піску). Також, значна частка орних земель і низька частка лук і пасовищ істотно активізує протікання ерозійних процесів. Тому створення на цій території регіонального ландшафтного парку є надзвичайно актуальним в плані стабілізації просторової структури ландшафтів і посилення їх стійкості [5].

Відповідно до функціонального зонування території перспективного РЛП «Збаразькі Товтри», в його межах виділяють заповідну зону, зони регульованої та стаціонарних рекреації і господарську зону (рис. 1). *Заповідна зона* включає 2 ботанічні заказники, 3 ботанічні, 3 геологічні і 2 гідрологічні пам'ятки природи та 1 заповідне урочище. Всі заповідні об'єкти місцевого значення. Їх загальна площа – 387 га, що становить 3,1 % площі парку.

Зона регульованої рекреації охоплюватиме більше 52% площі перспективного парку (6390 га). Це території традиційного відпочинку населення, які приурочені до околиць заповідних об'єктів і виступають їх буферними зонами. Ця зона представлена мальовничими високими ділянками Товтрової рифової гряди, вкритими сосновими і грабово-буковими лісами, тут також розташовані ставки у м. Збараж, селах Базаринці, Добриводи, Зарубинці.

Розвитку рекреаційної діяльності сприяє регулярне проведення в м. Збараж фестивалів. Перелік екологічних стежок і туристичних маршрутів, які пропонується створити в РЛП «Збаразькі Товтри», наступний:

- історико-краєзнавчий 1-денний піший маршрут з метою ознайомлення з унікальними історичними пам'ятками по маршруту: м. Збараж (церква Святого Михайла (XIX ст.) – набережна Базаринецького ставу – млин (XVII ст.) – парк ім. Б. Хмельницького – Меморіальна дошка Несторові Морозенку – А. Міцкевичу – Меморіал Слави загиблим у Другій світовій війні – Збаразький замок

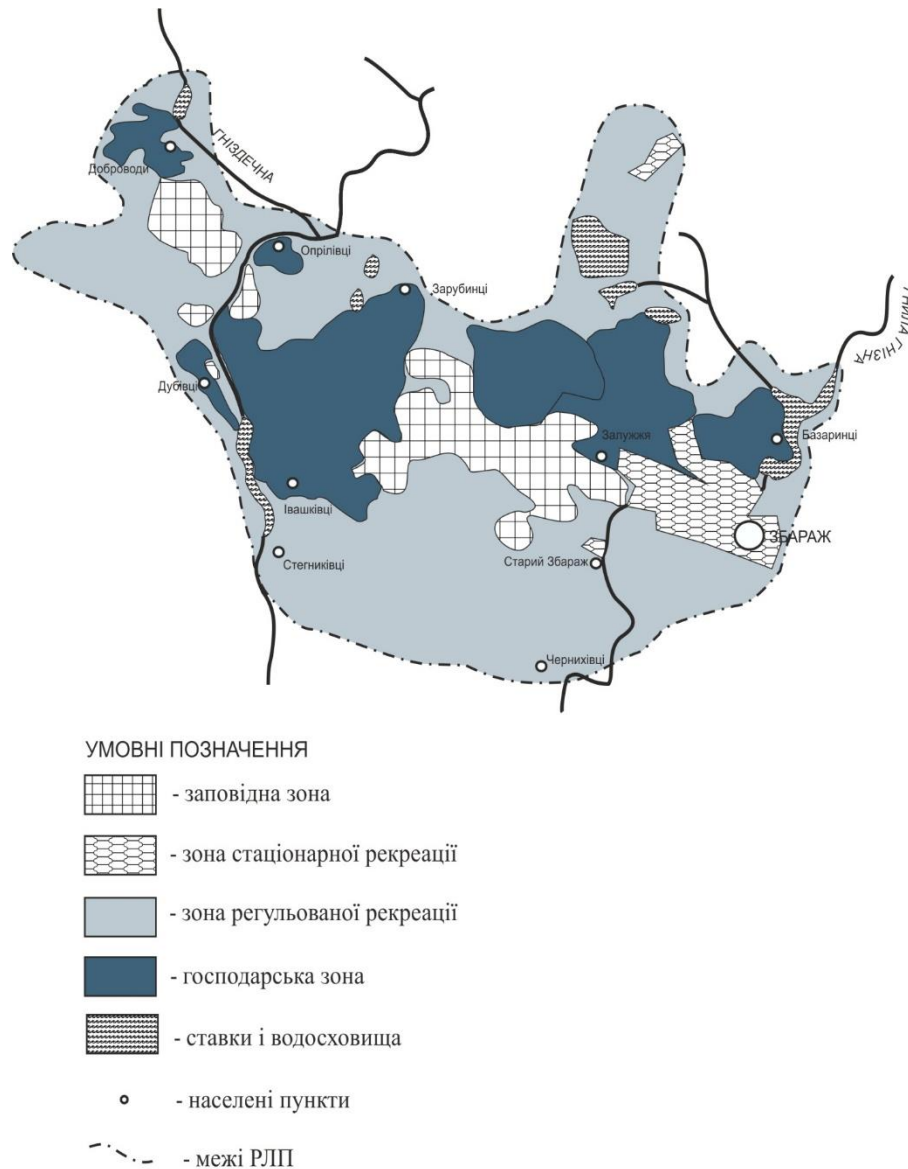

Рис. 1. Функціональне зонування перспективного РЛП «Збараські Товтри»

(1626-1631 рр) – будинки Скарбового уряду, колишнього міського суду, колишнього староства повітового, колишній міщанський будинок і колишній ресторан «Брістоль» (XIX ст.) – монастирі бернардинців (XVII-XVIII ст.) і Фліціанок (XVIII ст.) – костел бернардинців (XVII-XVIII ст.) – церква Успіння (XVIII ст.) – синагога (1547 р) – церква Воскресіння Господнього (XVIII ст.) і пам'ятник І. Франку – колишній міщанський будинок (кін. XIX ст.) – с. Залужжя (заповідне урочище «Залужанський ліс» – г. Бабина – г. Дідова – г. Чернеча (Спасо-Преображенська церква (1600 р) – г. Довбушева (печера Довбуша) – с. Старий Збараж (руїни давньоруського літописного м. Збараж (1211 р) з руїнами замку (XIV-XVI ст.) – м. Збараж;

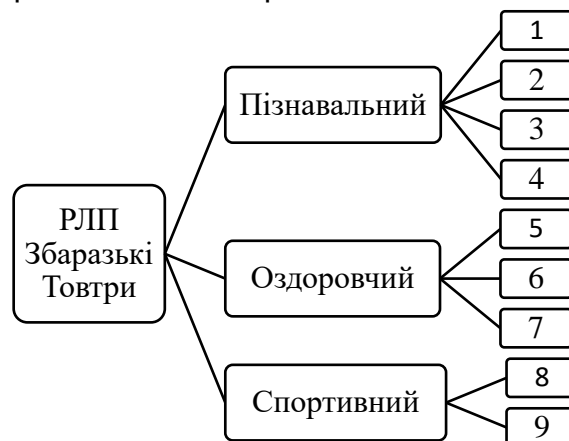
- радіальні туристичні маршрути 1-денні по старовинним церквам, пам'яткам дерев'яного зодчества: м. Збараж – с. Верещаки (церква Ікони Казанської Божої Матері (1867 р) – с. Вишгородок (городище літописного м. Вигошів (1152 р) з церквою) – с. Печірна (у храмі Св. Миколая знаходиться Печірнянська чудотворна ікона Миколи Чудотворця) – м. Збараж;

- м. Збараж – с. Колодне (Миколаївська дерев'яна церква з дзвіницею

(1575 р) та дзвінниця Михайлівської церкви (кін. XVIII – поч. XIX ст.) – с. Решнівка (його ще називають «малим Почаєвом», у церкві Преображення Господнього знаходиться Решнівська чудотворна ікона Божої Матері – смт. Вишнівець (церква Воскресіння Христового (1530 р) – с. Башуки (дзвінниця Михайлівської церкви (XVIII ст.) – м. Збараж;

- м. Збараж – с. Залужжя (церква Св. Миколая (1575 р.) і Спасо-Преображенська церква (1600 р) – м. Збараж.

Рекреаційні об'єкти і типи рекреаційних занять в межах перспективного РЛП «Збаразькі Товтри» показано на рис. 2.

1. Історико-архітектурні об'єкти м. Збараж.
2. Історико-архітектурні об'єкти смт. Вишнівець, сс. Оприлівці, Залужжя, Колодне, Старий Збараж, Печірна.
3. Заповідне урочище «Залужанський ліс».
4. Ботанічні заказники «Добриводський» і «Пожарниця».
5. Піші, кінні і велосипедні походи.
6. Катання на човнах.
7. Пляжно-купальний відпочинок.
8. Веслування на каное, байдарках.
9. Лижні походи.

Рис. 2. Рекреаційні об'єкти і типи рекреаційних занять РЛП «Збаразькі Товтри»

Пізнавальні зооекологічні та еколого-ботанічні екостежки: м. Збараж – Збаразька ділянка первоцвіту весняного – с. Залужжя (заповідне урочище «Залужанський ліс») – г. Бабина – с. Зарубинці (біогрупа вікових буків) – с. Оприлівці (оприлівські папороті) – с. Чумалі (урочище «Пожарниця») – с. Добриводи (Добриводський заказник) – Малоберезовицько-Іванчанський і Кобилівський загальнозоологічні заказники – с. Колодно (Колоденський ботаніко-гідрологічний заказник) – ботанічний заказник «Урочище Чарівщина» – м. Збараж.

Історико-архітектурні об'єкти: Збаразький замок (1626-1631 р.) з палацом, казематами, бастіонами, воротами, оборонними стінами, призамковим парком; меморіальна плита Морозенку встановлена на стіні 1984 р.; ансамбль споруд монастиря Бернардинів 1627 р; ансамбль споруд монастиря Філіціанок XVII ст.; руїни замку 1586 р у с. Старий Збараж, Преображенська церква оборонного типу (1600 р) в с. Залужжя, витвори школи дерев'яного зодчества: Миколаївська церква та дзвіниця Михайлівської церкви (1575, 1585 рр) у селі Колодне та інші. У 1976 р. Збараж віднесено до 39 міст України з найбільшою кількістю

історичних пам'яток, враховуючи цінність яких у 1994 р. в місті створено Державний історико-архітектурний заповідник, а у 2005 р. на його базі створено Національний заповідник «Замки Тернопілля».

Зона стаціонарної рекреації ця зона представлена: дитячим оздоровчим табором «Сокіл» у с. Чорний ліс, готелями «Чорний принц» і «Гетьман», ресторанами «Медобори», «Чорний принц», садибами у селах Залужжя, Чернихів, Тарасівка і м. Збараж.

Господарська зона представлена освоєними територіями, на яких ведеться традиційне господарство, поширені традиційні ремесла.

Наймасовішими відвідувачами парку будуть жителі міста Збараж, сіл Залужжя, Старий Збараж, Базаринці, Зарубинці, Опрілівці, Чумалі, Дубівці, Доброводи, що знаходяться безпосередньо в межах парку, а також відвідувачі з найближчих міст і сіл, зокрема, м. Ланівці, сіл Синява, Стриївка, Вишгородок, Колодне, Ігровиця, Лозова, Куряни, смт. Вишнівець та м. Тернопіль (табл. 1).

Таблиця 1

Основні населені пункти, що потрапляють у межі 50-км зони доступності РЛП «Збараські Товтри»

№ з/п	Назва населеного пункту	Кількість населення, тис. осіб	Відстань автошляхами, км
1.	Вишнівець	3,2	30
2.	Волочиськ	19,5	48
3.	Залізці	2,6	40
4.	Збараж	13,6	0
5.	Кременець	20,8	53
6.	Ланівці	8,4	41
7.	Скалат	3,8	49
8.	Тернопіль	216,4	24
	Разом	288,3	-

Проектований РЛП має зручне розташування щодо транспортних шляхів, автодороги: Тернопіль – Кременець – Дубно, Тернопіль – Збараж – Ланівці, магістральні автошляхи Чернівці – Брест, Чернівці – Львів, Івано-Франківськ – Хмельницький. Територію парку пронизує мережа доріг без твердого покриття, які можуть використовуватися авто- і велотуристами у суху погоду. Відстань від Збарая до Тернополя шосейним шляхом – 24 км. РЛП є перспективним для розвитку вело- і автотуризму.

Визначення рекреаційної ємності території було проведено за методикою Кравціва В.С. та інших [6], яка враховувала мінімальну, максимальну і середню чисельність рекреантів в межах різних видів природних комплексів (табл. 2). Територія перспективного РЛП «Збараські Товтри» відноситься до горбогірних природних комплексів, для яких характерна мінімальне нормативне рекреаційне навантаження у 100 осіб/км², середнє – 125 осіб/км², максимальне у 150 осіб/км² (у теплий сезон), а відтак і рекреаційна ємність. Для РЛП «Збараські Товтри» рекреаційна ємність визначалась для теплого сезону (183 дні), через специфіку видів рекреаційних занять і туристичні особливості. Хоча звісно використання туристичних ресурсів Кременецьких гір у холодний сезон є значно нижчим ніж у теплий.

Таблиця 2

Нормативні показники рекреаційного навантаження на природні комплекси перспективного РЛП «Збараські Товтри»

Природні комплекси	Нормативи рекреаційного навантаження (осіб/км ²)					
	літо			зима		
	мін.	макс.	сер.	мін.	макс.	сер.
Приморські	300	500	400	60	100	80
Озерні	80	150	115	16	45	30
Річкові	50	80	65	16	24	20
Низовинні	80	120	100	30	50	40
Горбогірні, височинні	100	150	125	40	60	50
Гірські	110	200	155	60	160	110

дані сформовано з [6]

Рекреаційна ємність території проектного РЛП «Збараські Товтри» визначалась за формулою:

$$V_i = \frac{N_i \times S_i \times C}{D_i}$$

де: V_i – рекреаційна ємність i -ї території, осіб; N_i – норма рекреаційного навантаження на i -ту територію, осіб/км²; S_i – площа i -ї рекреаційної території, км²; C – тривалість рекреаційного періоду, днів; D_i – середня тривалість перебування туристів і відпочиваючих на i -й території, днів [6]. За результатами проведених розрахунків встановлено, що мінімальна рекреаційна ємність території перспективного РЛП «Збараські Товтри» становить 146 308 осіб, середня – 185 883 особи і максимальна – 546 275 осіб.

Висновки. Створення РЛП «Збараські Товтри» розподілить рекреаційні навантаження громади м. Тернополя між двома регіональними ландшафтними парками, знизить чисельність відпочивальників до оптимальних значень у РЛП «Загребелля». Перспективний РЛП «Збараські Товтри» займає вигідне положення по відношенні до більшості великих населених пунктів області, що дозволяє забезпечувати потреби їх жителів у рекреаційних послугах.

Список використаних джерел:

- [1] Царик, Л.П. (2006) *Еколого-географічний аналіз і оцінювання території: теорія та практика: монографія*. Тернопіль: «Навчальна книга - Богдан».
- [2] Кукурудза, С. (2004). Регіональні ландшафтні парки як ефективний засіб збереження біотичного різноманіття та культурно-історичної спадщини. *Наукові записки ТНПУ ім. В. Гнатюка. Серія: Географія*, №2(1), 241-246.
- [3] Закон України «Про природно-заповідний фонд України». Вилучено із <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2456-12#Text>
- [4] Офіційний сайт Управління екології та природних ресурсів Тернопільської ОДА. Вилучено із <http://ecoternopil.gov.ua>
- [5] Новицька, С.Р. (2010). Перспектива створення регіонального ландшафтного парку «Збараські Товтри». *Наукові записки ТНПУ ім. В. Гнатюка. Серія: Географія*, (2), 379-386.
- [6] Кравців, В.С., Гринів, Л.С., Копач, М.В., & Кузик, С.П. (1999). *Науково-методичні засади реформування рекреаційної сфери*. Львів: НАН України.